

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/113/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119203401
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:1119203401.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcov: 1. U.. L.. I. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. F. XX, 2. U.. I.. T. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. P., J. Q. XXXX/ X, obaja zastúpení: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kadnárova 83, IČO: 47 232 765, proti žalovanému: Slovenská republika v zastúpení Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, IČO: 00 166 481, o náhradu škody, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 25. augusta 2021 č. k. 12C/73/2019-364 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í t a k**, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 6 082,53 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 6 082,53 eura od 03. 07. 2018 do zaplatenia a žalobcovi v 2. rade sumu 2 863,57 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2 863,57 eura od 03. 07. 2018 do zaplatenia, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania súd rozhodol tak, že priznal žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania v plnej výške, ktorú je povinný zaplatiť žalovaný s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Rozhodnutie odôvodnil článkom 19 ods. 1, 2, čl. 46 ods. 3, čl. 50 ods. 1 až 3, čl. 154c ods. 1 Ústavy SR, čl. 5 ods. 5, čl. 6 ods. 1 až 3, čl. 8 ods. 1, 2, čl. 13, čl. 17 Dohovoru o ochrane práv a základných slobôd uverejneného v zbierke pod č. 209/1992 Zb., § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 442 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 2, 3, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, § 17 ods. 1, 2, 3 písm. a) až d), ods. 4, § 18 ods. 1, 2, 3, § 27 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov vo veci náhrady škody, § 13 zák. č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, § 12 ods. 1, 3, 6, § 14 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, § 14 ods. 1, 3 Štatútu právnej ochrany členov odborového zväzu polície v SR a vykonaným dokazovaním zistil, že žalobcovia v 1. a 2. rade doručili návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Jedná sa o návrh zo dňa 26. 02. 2018. V rámci zákonom stanovenej 6-mesačnej lehoty Generálna prokuratúra rozhodla dňa 03. 07. 2018, že žalobcom v 1. a 2. rade nepriznáva uspokojenie nároku na náhradu. Uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19. 08. 2013 ČVS: SKIS-127/OISS-V-2013 bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi v 1. rade ako obvinenému pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva. Voči uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca v 1. rade sťažnosť dňa 20. 08. 2013, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 19. 09. 2013 so sp. zn. Kv 57/2013-10

vydaným prokurátorom Krajskej prokuratúry Nitra. Uznesením vyšetrovateľa zo dňa 25. 02. 2014 ČVS: SKIS-127/OISS-V-2013 bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi v 2. rade ako obvinenému pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou účastníctva. Voči uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca v 2. rade sťažnosť zo dňa 14. 03. 2014, ktorá bola zamietnutá uznesením zo dňa 17. 04. 2014 so sp. zn. Kv 57/2013/4400-39 vydaným prokurátorom Krajskej prokuratúry Nitra. Okresná prokuratúra Nitra podala v predmetnej veci č. Kv 57/2013/4400 obžalobu zo dňa 13. 05. 2015, ktorá bola doručená na Okresný súd Rimavská Sobota dňa 21. 05. 2015. Po zmene miestnej príslušnosti súdu na Okresný súd Lučenec, po prejednaní obžaloby na hlavnom pojednávaní a po vykonaní dokazovania, rozhodol Okresný súd Lučenec rozsudkom zo dňa 21. 04. 2016 sp. zn. 2T/128/2015, v zmysle ktorého boli všetci piati obžalovaní, a teda aj žalobcovia v 1. a 2. rade oslobodení spod obžaloby, nakoľko skutok nebol trestným činom. Na odvolanie prokurátora bol spis postúpený na Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý odvolanie prokurátora zamietol uznesením zo dňa 02. 11. 2016 so sp. zn. 4To/50/2016 a týmto momentom boli obžalovaní vrátane žalobcov v 1. a 2. rade právoplatne oslobodení. Generálna prokuratúra podala dňa 20. 04. 2017 v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie, spis bol postúpený na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 23. 01. 2019 na neverejnom zasadnutí podľa ustanovenia § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky, nakoľko považoval námietky dovolateľa za neopodstatnené a dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku za nepreukázaný. Podľa názoru senátu Najvyššieho súdu nebola konaním obvinených naplnená skutková podstata trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), pretože vo veci nebolo preukázané, že by vykonávali svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu. Najvyšší súd SR taktiež konštatoval, že predchádzajúca dohoda medzi obvinenými nebola dokazovaním preukázaná. Počas trestného stíhania sa uskutočnilo viacero procesných úkonov, na ktorých sa zúčastnil obhajca žalobcov v 1. a 2. rade JUDr. Ivan Syrový, PhD. vykonávajúci advokáciu v mene a na účet Advokátska kancelária Ivan Syrový, s. r. o. S obhajobou boli spojené náklady spočívajúce v odmene za poskytnuté právne služby pri zastupovaní žalobcov v 1. a 2. rade v trestnom konaní. Žalobcom v 1. a 2. rade boli vyfakturované advokátom JUDr. Ivanom Syrovým, PhD. trovy právneho zastupovania spolu vo výške 8 768,58 eura v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov. Vystavená bola faktúra na sumu 1 200,- eur, fa č. 155/13, splatná dňa 13. 09. 2013 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 1 200,- eur z Odborového zväzu polície v SR. Vystavená bola faktúra na sumu 3 216,38 eura, fa č. 222/13, splatná dňa 30. 11. 2013 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 3 216,38 eura z Odborového zväzu polície v SR. Vystavená bola faktúra na sumu 360,- eur, fa č. 58/14, splatná dňa 10. 04. 2014 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 360,- eur z Odborového zväzu polície v SR. Vystavená bola faktúra na sumu 1 701,40 eura, fa č. 27/15, splatná dňa 28. 02. 2015 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 1 701,40 eura z Odborového zväzu polície v SR. Vystavená bola faktúra na sumu 1 233,80 eura, fa č. 246/15, splatná dňa 15. 11. 2015 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 1 233,80 eura z Odborového zväzu polície v SR. Vystavená bola faktúra na sumu 1 008,98 eura, fa č. 79/16, splatná dňa 24. 03. 2016 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 1 008,98 eura z Odborového zväzu polície v SR. Vystavená bola faktúra na sumu 1 106,66 eura, fa č. 119/16, splatná dňa 06. 05. 2016 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 1 106,66 eura z Odborového zväzu polície v SR. Vystavená bola faktúra na sumu 501,36 eura, fa č. 1680338, splatná dňa 18. 11. 2016 a k tomu zodpovedajúci príkaz na úhradu vo výške 501,36 eura z Odborového zväzu polície v SR. Ku každej faktúre bolo pripojené vyúčtovanie právnych služieb Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s. r. o. V jednotlivých príkazoch na úhradu z Odborového zväzu polície v SR bola uvedená poznámka právne služby pre JUDr. Syrový a mená žalobcov v 1. a 2. rade. V prípade žalobcu v 1. rade sa jednalo o sumu 6 082,53 eura a v prípade žalobcu v 2. rade sa jednalo o sumu 2 863,57 eura. Z faktúry na sumu 1 200,- eur si žalobcovia uplatňujú len sumu 87,47 eura a z faktúry na sumu 360,- eur si uplatňujú len sumu 90,05 eura, v prípade faktúry na sumu 3 216,38 eura bol trestne stíhaný len žalobca v 1. rade sám bez žalobcu v 2. rade. Ostatné faktúry boli delené na polovicu, nakoľko trestné stíhanie a právne zastupovanie sa týkalo oboch žalobcov v 1. a 2. rade.

1.2. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali od žalovaného náhrady škody, čo odôvodnili tým, že boli účastníkmi trestného stíhania a trestného konania, boli právoplatne oslobodení, vznikol im nárok na náhradu škody, ktorá spočíva v uhradených trovách právneho zastupovania. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne, pretože v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR sa za zrušenie rozhodnutia o vznesení obvinenia považuje aj zastavenie konania alebo oslobodenie spod obžaloby. V konaní nebolo sporné a bolo preukázané listinnými dôkazmi, že uznesením vyšetrovateľa bolo vznesené obvinenie voči žalobcovi v 1. rade aj žalobcovi v 2. rade,

voči uzneseniam obaja podali sťažnosti, ktoré boli zamietnuté Krajskou prokuratúrou Nitra. Okresná prokuratúra Nitra podala obžalobu, rozsudkom Okresného súdu Lučenec boli žalobcovia v 1. a 2. rade oslobodení spod obžaloby, nakoľko skutok nebol trestným činom. Prokurátor podal proti rozsudku odvolanie, Krajský súd v Banskej Bystrici odvolanie prokurátora zamietol, žalobcovia v 1. a 2. rade boli právoplatne oslobodení. Následne Generálna prokuratúra podala dovolanie, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky odmietol. Rovnako je nesporné, že počas trestného stíhania sa uskutočnilo viacero procesných úkonov, na ktorých sa zúčastnil obhajca žalobcov v 1. a 2. rade JUDr. Ivan Syrový, PhD. vykonávajúci advokáciu v mene a na účet Advokátska kancelária Ivan Syrový, s. r. o. S obhajobou boli spojené náklady spočívajúce v odmene za poskytnuté právne služby pri zastupovaní žalobcov v 1. a 2. rade v trestnom konaní. Za zrušenie rozhodnutia o vznesení obvinenia sa považuje aj zastavenie konania alebo oslobodenie spod obžaloby. Najvyšší súd SR v rozsudku z 28. 06. 1993 sp. zn. 1Cdo 53/93 vyslovil právny názor, že: „ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa ustanovení § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby a to bez zreteľa na to, či mu bol obhajca ustanovený, alebo si ho zvolil sám.“ Tento právny názor je obsiahnutý aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. 03. 2011. sp. zn. 3Cdo 194/2010, podľa ktorého: „V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu...“ Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. Žalobcovia v podanej žalobe poukázali na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 25/2011-33, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky zhrnul zmysel zákona č. 514/2003 Z. z. nasledovne: „Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je totiž stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný.“ Súd tak dospel k záveru, že žalobcovia spĺňajú všetky hmotnoprávne podmienky na uplatnenie si nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánom verejnej moci. Rozhodnutím NS SR sp. zn. 1Cdo 53/93 zo dňa 28. 06. 1993 bolo prejednané, že ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa ustanovenia § 1 až § 4 zák. č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby, a to bez zreteľa na to, či mu bol obhajca ustanovený, alebo si ho zvolil sám. Vzhľadom na zmenu právnej úpravy sa toto vzťahuje aj na zákon č. 514/2003 Z. z. i s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 MCdo 15/2009 zo dňa 18. 10. 2010, podľa ktorého rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Z rozsudku NS ČR sp. zn. 1Cz 41/1990 vyplýva, že v prípade oslobodenia obvineného sa považuje rozhodnutie o vznesení obvinenia, za nezákonné. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 320/2016 zo dňa 07. 07. 2016 pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia je rozhodujúce, či sa podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ak bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom, uznesenie, ktorým bolo vznesené obvinenie, je vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca. Z dôvodu objektívnej zodpovednosti za výsledok trestného konania sa celé trestné stíhanie proti žalobcom v 1. a 2. rade považuje za nezákonné. Za spôsobenú škodu zodpovedá štát. Orgánom konajúcim vo veci náhrady škody v mene štátu je GP SR (rozsudok NS

SR sp. zn. 8Cdo 289/2014 zo dňa 14. 10. 2015). Podľa § 4 ods. 1, písm. f) zák. č. 514/2003 Z. z. o veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní. Zodpovednosti sa žalovaný nemôže zbaviť, lebo prokurátor nezrušil uznesenie o vznesení obvinenia a podal na súde obžalobu, dokonca voči oslobodzujúcemu rozhodnutiu podal generálny prokurátor dovolanie na NS SR. Voči uzneseniu o začatí trestného stíhania podali žalobcovia v 1. a 2. rade s poukazom na § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. sťažnosť. Po podaní obžaloby žalovaný nepreukázal, že skutočností odôvodňujúce oslobodenie žalobcov vyšli najavo až po podaní obžaloby v konaní pred súdom a že trestné stíhanie, vrátane podania obžaloby, si žalobcovia zavinili sami. Oslobodení boli žalobcovia z dôvodu, že skutok nebol trestným činom. Je právom, dokonca povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať trestný čin. Neznamená to však, že sa musí vzniesť uznesenie o začatí trestného stíhania voči konkrétnej osobe alebo, že sa musí podať obžaloba. Svojím konaním zasahujú do osobnej integrity stíhaného subjektu, ovplyvňujú mu rodinné, pracovné vzťahy, postavenie, psychiku, život a to negatívne. Ak tak už urobia, tak ako v prejednávanej spore, musí žalujúci subjekt niesť dôsledok za omyl, či nesprávne rozhodnutie. Takýto následok je aj náhrada škody pozostávajúca z nákladov žalobcov v trestnom konaní. Vzhľadom na uvedenú judikatúru, citované zákonné ustanovenia a okolnosti prípadu, je daný, čo do základu, nárok žalobcov voči žalovanému na náhradu škody. Dotknuté uznesenie o začatí trestného stíhania bolo nezákonným rozhodnutím, žalovaný je v konaní pasívne vecne legitimovaný. Čo sa týka aktívnej vecnej legitímácie žalobcov a argumentov žalovaného, že žalobcom škoda nevznikla, že odmena advokáta nebola hradená z osobných účtov žalobcov v 1. a 2. rade, ale z účtu Odborového zväzu Polície SR, k tomu súd uviedol, že aby bola žalobcom ako policajtom poskytnutá právna ochrana v zmysle Štatútu právnej ochrany členov odborového zväzu polície v SR, musia mať zaplatený poplatok v zmysle štatútu, majetok oboch žalobcov je pravidelne zmenšovaný o poplatok za poskytnutie právnej ochrany. Okrem toho, sú v zmysle štatútu povinní neodkladne vykonať všetky úkony smerujúce k vráteniu vynaložených finančných prostriedkov na právnu ochranu v prospech OZP v SR a sú povinní finančné prostriedky, ktoré obdržia na základe rozhodnutia súdu vrátiť bezodkladne do fondu právnej ochrany OZP v SR (§ 5 písmeno b/ a § 14 štatútu). Z uvedeného potom vyplýva, že žalobcovia boli povinní a v zmysle štatútu viazaní vymáhať finančné prostriedky poskytnuté odborovou organizáciou na ich právne zastupovanie po skončení sporu, čo aj podanou žalobou urobili. Pokiaľ by predmetnú žalobu nepodali, mohol by to byť dôvod pre vymáhanie finančných prostriedkov priamo od žalobcov od odborovej organizácie. Trestné konanie voči žalobcom sa skončilo právoplatným oslobodením. V predmetnom trestnom konaní vznikla škoda v súvislosti s ich právnym zastupovaním. Čo sa týka výšky uplatňovanej škody, uplatňovaný nárok bol žalobcom priznaný v celom rozsahu, žalovaný rozporoval úkony - 07. 10. 2013 - návrh na zrušenie uznesenia KP NR, 30. 10. 2013 - výsluchy, 26. 02. 2014 - rokovanie s klientom BA, 11. 03. 2014 - odročené výsluchy 1 úkonu, 03. 02. 2015 - preštudovanie spisu. Ostatné úkony žalovaný nerozporoval. Trovy právneho zastúpenia a všetky náklady boli vyčíslené v súlade s vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z. z. a preukázané boli listinnými dôkazmi, vyplývali z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 2T/128/2015. Do spisu boli doložené rozporované úkony - Návrh na zrušenie uznesenia Krajskej prokuratúry Nitra zo dňa 19. 09. 2013 sp. zn. Kv 57/2013, poverenie JUDr. Ivana Syrového, PhD. advokáta pre advokátsku koncipientku Mgr. Zuzanu Wolfovú na zastupovanie pri úkonoch dňa 30. 10. 2013 - výsluch svedkov J., L., A., Q., R., W., 4. list zápisnice o výsluchu svedka L. zo dňa 30. 10. 2013, záznam o preštudovaní spisu dňa 03. 02. 2015, poverenie JUDr. Ivana Syrového, PhD. advokáta pre advokátsku koncipientku Mgr. Zuzanu Wolfovú na zastupovanie pri úkonoch dňa 11. 03. 2014. Všetky úkony boli zistiteľné a objektívne odôvodnené a vznikli v súvislosti s bránením práva žalobcov. Z titulu náhrady škody súd zaviazal žalovaného žalobcovi v 1. rade zaplatiť sumu 6 082,53 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6 082,53 eura od 03. 07. 2018 do zaplatenia a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcovi v 2. rade zaplatiť sumu 2 863,57 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 863,57 eura od 03. 07. 2018 do zaplatenia a to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, čo v prejednávanej spore bolo dňa 03. 07. 2018, kedy Generálna prokuratúra SR oznámila právnemu zástupcovi žalobcov, že neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že žalobcovia nemajú nárok na úrok z omeškania, pretože v danom spore sa nejedná o nemajetkovú ujmu, ale o náhradu škody, rozhodnutia, na ktoré odkazoval žalovaný, sa nevzťahujú a nedajú sa aplikovať na prejednaný spor, pretože sa týkajú nemajetkovej ujmy, ktorá nie

je predmetom tohto konania. Žalovaný dobrovoľne neuhradil žalobcom danú sumu, preto sa nasledujúci deň po odmietnutí tohto nároku dostal s plnením do omeškania. Žalobca si uplatňoval úrok z omeškania z náhrady škody vo výške 5 % ročne v zmysle § 517 OZ a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. V zmysle § 232 ods. 2 CSP súd povolil žalovanému dlžnú sumu splatiť v 30-dňovej lehote z dôvodu potreby subjektu konajúceho za štát zabezpečiť uvedené finančné prostriedky zo štátnej pokladnice. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešným žalobcom súd priznal náhradu trov konania v plnej výške, nakoľko v sporovom konaní sa uplatňuje zásada úspechu a neúspechu, žalobcovia boli v konaní úspešní, nakoľko ich žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené, a preto im bol priznaný nárok na náhradu trov konania v plnej výške, následne bude s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 CSP o výške trov rozhodovať súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že podľa jeho názoru rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, vznik škody alebo ujmy, príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom tieto podmienky musia byť splnené súčasne, inak nárok nemôže vzniknúť. Prokurátor v trestnom konaní zastupuje štát. Prokurátor je povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel. Orgány činné v trestnom konaní a súdy konajú z úradnej povinnosti. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 163/2013 zo dňa 13. 11. 2013, podľa ktorého uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu, iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Uznesenie o vznesení obvinenia neobsahuje konečný záver o spáchaní trestného činu a vine obvineného. Toto rozhodnutie je vydané na základe dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin. Ak dôjde k oslobodeniu spod obžaloby, nemusí to vždy znamenať, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané nesprávne. Jednotlivé dôvody oslobodenia spod obžaloby nemajú z hľadiska hodnotenia správnosti uznesenia o vznesení obvinenia rovnaký význam (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 64/2008 zo dňa 30. 09. 2009). Žalovaný je názoru, že žalobcovia nepreukázali splnenie všetkých podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, tak ako sú vymedzené zákonom. Bez preukázania existencie nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, tak ako má na mysli zákon č. 514/2003 Z. z., nikdy nemôže dôjsť ku vzniku škody podľa § 3 uvedeného zákona. Nestotožnil sa s právnym názorom, že oslobodzujúci rozsudok automaticky znamená, že trestné stíhanie žalobcu bolo nezákonné. Oslobodzujúci rozsudok je výsledkom dokazovania vykonaného po vznesení obvinenia a na hlavnom pojednávaní, ktoré v momente vznesenia obvinenia ešte vykonané nebolo. Môžu existovať prípady dôvodného podozrenia, ktoré pri súdnom konaní nevyústia do odsúdenia obžalovanej osoby. V danej trestnej veci vedenej proti žalobcovi, v ktorej využil služby advokáta, nič nenasvedčuje tomu, že by prokurátor ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku uplatnil nesprávne alebo takým spôsobom, že dosiahol svojvoľné závery. Za nezákonné možno považovať iba také rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré nemalo zákonný podklad už v čase jeho vydania, a nie také rozhodnutie, ktoré síce bolo v čase jeho vydania zákonným rozhodnutím, ale na základe dokazovania vykonaného po jeho vydaní bol v trestnom konaní ustálený iný názor. Nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup musí byť jednoznačne konštatované v priebehu trestného konania. V uvedenej veci tomu tak nebolo. Ak by k tomu došlo, vtedy by išlo o nezákonné postupy, resp. nezákonné rozhodnutia. V predmetnej trestnej veci ani policajný orgán a ani prokuratúra žiadne rozhodnutie v rozpore so zákonom nevydali a ani nevedli taký úradný postup, ktorý bol v rozpore so zákonom. Preto žalobcom nemohla byť spôsobená žiadna škoda. Pre prípad, že odvolací súd dôjde k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že žalobcovi v 1. rade a žalobcovi v 2. rade bola spôsobená škoda nezákonným rozhodnutím vyšetrovateľa, ako dôsledku oslobodenia žalobcov spod obžaloby prokurátora, odvolanie odôvodnil tiež nesprávnym právnym posúdením existencie škody u žalobcov. Namietal, že u žalobcov nedošlo k vzniku škody, pretože ich majetok sa v súvislosti s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia a ich následným trestným stíhaním nijako nezmenšil. Nespochybňuje, že žalobcovi v 1. rade a žalobcovi v 2. rade boli advokátom poskytnuté odplatné právne služby. Žalovaný však tvrdí, že samotným žalobcom nebola v súvislosti s ich obhajobou spôsobená žiadna škoda. Z listín (bankové príkazy na úhradu platieb) predložených súdu stranou žalobcov, je celkom nepochybné, že všetky platby v prospech a na účet advokáta vykonal Odborový zväz polície v SR. Je isté a nespochybňuje to ani strana žalobcov, že za služby advokáta

poskytnuté žalobcom neplatili samotní žalobcovia. Strana žalobcov súdu predložila Štatút právnej ochrany členov Odborového zväzu polície v SR. Tento štatút upravuje podmienky poskytovania právnej ochrany, postup členov OZP v SR a príslušných orgánov OZP v SR v konaní o poskytnutí právnej ochrany a finančné zabezpečenie poskytovania právnej ochrany. Ide o vnútorné záležitosti Odborového zväzu polície v SR, jeho členov a jeho orgánov. Vzhľadom na podstatu veci v danom spore je však potrebné na tieto vnútorné pravidlá policajných odborov a ich členov poukázať. Podľa tohto vnútorného predpisu odborov v polícii môžu byť poskytnuté finančné prostriedky oprávnenej osobe na právne poradenstvo a pomoc v súdnych a mimosúdnych konaniach, zastupovanie advokátom pred súdom (§ 4 písm. c) štatútu). V písomnej žiadosti, ktorou začína konanie o poskytnutí právnej ochrany žiadateľ okrem iného uvedie číslo osobného účtu v banke, na ktorý budú žiadateľovi zasielané úhrady súvisiace so schválenou právnou ochranou (§ 7 ods. 1 štatútu). Finančné náklady spojené s poskytovaním právnej ochrany sa hradia z fondu ochrany OZP v SR na bankový účet oprávnenej osoby (§ 12 ods. 1 štatútu). Ak je oprávnená osoba v spore úspešná, je povinná neodkladne vykonať všetky úkony smerujúce k vráteniu vynaložených finančných prostriedkov na právnú ochranu v prospech OZP v SR. Oprávnená osoba je povinná finančné prostriedky, ktoré obdrží na základe rozhodnutí súdov v súvislosti s poskytovanou právnou ochranou, vrátiť bezodkladne do fondu právnej ochrany OZP v SR (§ 14 ods. 1, 3 štatútu). Z týchto ustanovení štatútu jednoznačne vyplýva, že peniaze na financovanie právnej ochrany člena OZP v SR sa poskytujú priamo žiadateľovi, a nie jeho advokátovi. Náhrady škody sa môžu v zásade domáhať len poškodení, ktorými by mohli byť žalobcovia samotní, avšak len za predpokladu, že náklady obhajoby by zaplatili zo svojho. V danom prípade sa tak ale nestalo. Následkom toho, že žalobcovia a ich odborová organizácia nerešpektovali svoj vlastný vnútorný predpis, je situácia, že Odborový zväz polície v SR poskytol peňažné plnenie advokátovi namiesto žalobcov. Predpokladmi pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sú existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Pre priznanie náhrady škody musia byť splnené všetky uvedené predpoklady. Žalobcom samotným v súvislosti s ich obhajobou nevznikli žiadne náklady. Nie je pravdivé ani ich tvrdenie, ktoré si prvostupňový súd osvojil, že majetok oboch žalobcov je pravidelne zmenšovaný o poplatok za poskytnutie právnej ochrany. Z ustanovenia § 11 veta prvá štatútu právnej ochrany vyplýva, že každá ZO OZP v SR je povinná každý rok, najneskôr do konca mesiaca február, uhradiť ročný poplatok do fondu vo výške 1,70 eura za jedného člena. To znamená, že ani príspevok do fondu právnej ochrany neplatia členovia samotní, ale platí ho ich základná organizácia, ktorej sú členmi. Či platia nejaký príspevok za samotné členstvo v odboroch, je pre daný spor bezvýznamné. S poukazom na uvedené podľa žalovaného žalobcom nebola spôsobená žiadna škoda. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Žalovanému trovy konania nevznikli.

3. Žalobcovia v 1. a 2. rade k odvolaniu žalovaného vo vyjadrení uviedli, že žalobcom škoda vznikla z dôvodu vedenia neopodstatneného trestného stíhania, pričom boli oslobodení spod obžaloby. Žalobcovia od počiatku tvrdili, že sú nevinní a žiadneho protiprávneho konania sa nedopustili. Nebyť tohto konania, tak by im žiadna škoda nevznikla, pričom tu existuje príčinná súvislosť medzi konaním štátu a vznikom škody. Súd dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne, pretože v súlade s judikatúrou NS SR sa za zrušenie rozhodnutia o vznesení obvinenia považuje aj zastavenie konania alebo oslobodenie spod obžaloby. Žalovaným citovaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 163/2013 zo dňa 13. 11. 2013 je nutné považovať za výnimku z pravidla, že: „Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný.“ (napr. Nález II. ÚS 25/2011-33 zo dňa 24. marca 2011) a ako takú ju vykladať reštriktívne. Uplatniť túto výnimku možno len vtedy, keď sú tu okolnosti hodné osobitného zreteľa. V prejednávanej veci žiadna takáto okolnosť nenastala, naopak, žalobcovia boli právoplatne oslobodení spod obžaloby podľa § 226 písm. a) Tr. poriadku. Žalobcovia sú presvedčení, že napriek tomu, že štát má prirodzene záujem na stíhaní trestných činov a potrestaní ich páchatel'ov, prípadný neúspech prokuratúry v trestnom konaní, ktorý vyplynie napríklad z oslobodzujúceho rozsudku znamená vznik objektívnej zodpovednosti štátu za škodu, inak by právna úprava strácala svoje opodstatnenie. Skutočnosť, že štát v trestnom konaní postupoval v súlade so zákonom, neznamená zánik jeho zodpovednosti. Zodpovednosť štátu za škodu je koncipovaná ako objektívna, t.j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie. Žalobcovia spĺňajú všetky hmotnoprávne podmienky na uplatnenie si nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným

rozhodnutím orgánom verejnej moci. Za spôsobenú škodu zodpovedá štát. Vzhľadom na judikatúru, zákonné ustanovenia a okolnosti prípadu je daný, čo do základu nárok žalobcov voči žalovanej na náhradu škody. Uznesenie o začatí trestného stíhania bolo nezákonným rozhodnutím. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi, bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela súdna prax k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30. 11. 2009 alebo sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18. 08. 2010). Uznesenie o vznesení obvinenia pod ČVS: SKIS-127/OISS-V-2013 a pod ČVS: SKIS-127/OISS-V-2013 vnesené voči žalobcom jednoznačne spĺňajú atribúty nezákonného rozhodnutia v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a na základe toho musí dôjsť k náhrade škody. K nepreukázaniu vzniku škody uviedli, že z jednotlivých príkazov na úhradu síce vyplýva, že odmena advokáta na zastupovanie žalobcov v trestnom konaní bola hradená z účtu Odborového zväzu Polície Slovenskej republiky, a nie z osobných účtov žalobcov, ale žalobcovia sú členmi tohto zväzu a ich nárok bol oprávnený. Po prevzatí obhajoby preto pri oboch žalobcoch bolo financovanie právnej ochrany zabezpečené Odborovým zväzom Polície v SR. Aby bola žalobcom poskytnutá právna ochrana v zmysle Štatútu právnej ochrany členov odborového zväzu polície v Slovenskej republiky, je nutné, aby v zmysle ustanovenia § 5 písm. b) mal zaplatený poplatok v zmysle štatútu právnej ochrany. Majetok oboch žalobcov je pravidelne znižovaný o poplatok za poskytnutie právnej ochrany. V zmysle predmetného štatútu je však každý, komu je poskytovaná právna ochrana, viazaný ustanovením § 14 Návratnosť vynaložených finančných prostriedkov, podľa ktorého ak je oprávnená osoba v spore úspešná, je povinná neodkladne vykonať všetky úkony smerujúce k vráteniu vynaložených finančných prostriedkov na právnu ochranu v prospech OZP v SR. Oprávnená osoba je povinná finančné prostriedky, ktoré obdrží na základe meritórných rozhodnutí súdov v súvislosti s poskytovanou právnou ochranou, vrátiť bezodkladne do fondu právnej ochrany OZP v SR. To znamená, že žalobcovia sú v zmysle štatútu viazaní vymáhať finančné prostriedky poskytnuté odborovou organizáciou na ich právne zastupovanie po skončení sporu. Je dôvodné predpokladať, že v prípade nesplnenia tejto povinnosti, by bola odborová organizácia oprávnená vymáhať z dôvodu porušenia štatútu právnej ochrany poskytnuté finančné prostriedky priamo od žalobcov. Žalobcovia platia riadne poplatky, je o to znižovaný ich majetok a okrem toho sú povinní vykonať všetky úkony na navrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Z uvedených dôvodov navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po zopakovaní dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

5. Predmetom konania je žaloba žalobcov v 1. a 2. rade, ktorou sa žalobca v 1. rade domáha zaplata sumy 6 082,53 eura s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 6 082,53 eura od 03. 07. 2018 do zaplata a žalobca v 2. rade sa domáha zaplata sumy 2 863,57 eura s úrokom z omeškania 5% ročne od 03. 07. 2018 do zaplata. Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že sa voči nim viedlo trestné stíhanie a trestné konanie, v ktorom boli právoplatne oslobodení a tým im vznikol nárok na náhradu škody, ktorá spočíva v uhradených trovách právneho zastupovania.

6. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu,

ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

8. Jednou z odvolacích námietok žalovaného bolo posúdenie otázky, či žalobcovia preukázali splnenie všetkých podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, či oslobodzujúci rozsudok automaticky znamená, že trestné stíhanie žalobcu bolo nezákonné a či musí byť nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup jednoznačne konštatovaný v priebehu trestného konania. K tomu odvolací súd uvádza nasledovné.

9. I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z. z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu bola odčinená. Zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Podstata nároku na náhradu škody sa pritom v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

10. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania.

11. Uvedené závery vychádzajú z jednotne prijatých záverov dovolacím súdom, vyjadrených i v rozsudkoch sp. zn. 6Cdo/75/2017, sp. zn. 9Cdo/65/2020, sp. zn. 4Cdo 66/2018, na ktoré okrem tých, ktoré uviedol i súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, odvolací súd poukazuje. Tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich záverom ústavného súdu, ktorý v rozhodnutí zo dňa 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 konštatoval, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatoval, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca.

12. V kontexte vyššie uvedeného, pokiaľ potom súd prvej inštancie ustálil, že žalovaný zodpovedá za škodu, ktorá bola žalobcom spôsobená pri výkone verejnej moci rozhodnutím o vznesení obvinenia podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z., takýto záver súdu prvej inštancie je správny a odvolací súd sa s ním stotožňuje. Na uvedenom závere nič nemení ani poukaz žalovaného na Nález ÚS SR II. ÚS 163/2013 zo dňa 13. 11. 2013, udávajúc, že prípadná rozdielnosť rozhodovania NS SR a ÚS SR bola prekonaná a t. č. neexistuje, keď v čase po rozhodnutí NS SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch, súčasne tiež zodpovedajúcim záverom ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 320/2016 (viď NS SR sp. zn. 4Cdo/66/2018). Nastolená otázka bola posúdená v súlade so závermi vyjadrenými v rozhodnutiach z 30. marca 2011 sp. zn. 3 Cdo 194/2010, z 30. januára 2011 sp. zn. 4 Cdo 54/2011, z 12. decembra 2012 sp. zn. 7 Cdo 145/2011, z 19. júna 2013 sp. zn. 7 Cdo 87/2012 a z 19. februára

2014 sp. zn. 7 MCdo 27/2012. Tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich záverom ústavného súdu, ktorý v rozhodnutí zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 konštatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania“, a ktorý k tomu v ďalšej časti svojho rozhodnutia dodal, že „pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca“. Od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/96/2018 z 11. 09. 2019 NS SR uviedol, že nastolená právna otázka nie je v súčasnosti dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. januára 2019 sp. zn. 8 Cdo 177/2017 a z 27. februára 2019 sp. zn. 5 Cdo 60/2017). Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie správne právne posúdil základ uplatneného nároku žalobcov voči žalovanému.

13. Ďalšou odvolacou námietkou bolo posúdenie otázky vzniku škody u žalobcov, keďže ich majetok sa v súvislosti s vydaním uznesenia o vznesení obvinenia a ich následným trestným stíhaním nijako nezmenšil, pretože všetky platby v prospech a na účet advokáta žalobcov vykonal Odborový zväz polície v SR, čo v konaní nebolo sporné.

14. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

15. V danej veci si žalobcovia podanou žalobou uplatňovali nárok na náhradu škody, preto sa súd prvej inštancie správne v konaní zaoberal aj tým, či sú v danom prípade zo strany žalobcov preukázané podmienky, za ktorých je možné mu nárok na náhradu škody priznať, teda či je v konaní preukázané porušenie právnej povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou a zavinenie škodcu, pričom spornou zostala ešte otázka vzniku škody.

16. Bez zreteľa na to, v akej právnej úprave je obsiahnutá zodpovednosť za škodu, predpokladom tejto zodpovednosti je vždy existencia škody. Skutočnú škodu možno vymedziť ako majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch, ktorá spočíva v dôsledku protiprávneho úkonu, resp. škodovej udalosti, v zničení, strate, zmenšení, znížení či inom znehodnotení už existujúceho majetku poškodeného, a ktorá predstavuje majetkové hodnoty nevyhnutné na uvedenie veci do pôvodného stavu. Judikatúra vymedzuje skutočnú škodu ako ujmu spočívajúcu v zmenšení majetkového stavu poškodeného, ktorá vznikla v dôsledku škodnej udalosti a v príčinnej súvislosti s ňou a reprezentuje majetkové hodnoty, ktoré je nevyhnutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predošlého stavu. Suma, o ktorú sa znížil majetkový stav poškodeného pri plnení povinnosti uloženej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu, predstavuje škodu, ktorá je s nezákonným rozhodnutím v príčinnej súvislosti vtedy, ak na také konanie nebol poškodený povinný ani z iného dôvodu.

17. Z uvedených charakteristík pojmov škoda, skutočná škoda a ušlý zisk je zrejmé, že ide o ujmu už nastalú (vzniklú), a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti. Skutočnú škodu ani ušlý zisk preto nemožno priznať do budúcnosti ako ujmu, ktorá ešte len prípadne vznikne. Okrem

toho, vzhľadom na to, že vznik škody (skutočnej aj ušlého zisku) je jedným zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu, je nevyhnutné, aby tento predpoklad bol splnený najneskôr v dobe, kedy súd o nároku na náhradu škody rozhoduje (uznesenie NS SR 4Mcdo 23/2008 z 21. decembra 2009).

18. Vychádzajúc z uvedeného, keďže z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je zrejmé, že advokátom JUDr. Ivanom Syrovým, PhD boli vyčíslené trovy právneho zastupovania spolu vo výške 8 768,58 eura v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov, pričom všetky faktúry boli uhradené Odborovým zväzom polície v SR, teda nie žalobcami, nedošlo ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu u žalobcov v dôsledku nesprávneho rozhodnutia k zmenšeniu majetkového stavu poškodených - žalobcov a u žalobcov teda nemožno hovoriť o tom, že musia vynaložiť nejaké majetkové hodnoty, aby u nich došlo k uvedeniu do predošlého stavu, preto u nich škoda nevznikla. Zo štatútu právnej ochrany členov Odborového zväzu polície v SR, ktorý žalobcovia predložili, je zrejmé, že tento štatút upravuje podmienky poskytovania právnej ochrany, postup členov OZP v SR a príslušných orgánov OZP v SR v konaní o poskytnutí právnej ochrany a finančné zabezpečenie poskytovania právnej ochrany. Ide o vnútorné záležitosti Odborového zväzu polície v SR, jeho členov a jeho orgánov. Podľa § 4 písm. b) štatútu je oprávnenou osobou žiadateľ, ktorému bola po preukázaní splnenia podmienok poskytnutá právna ochrana, teda schvaľovanie a poskytovanie finančných prostriedkov a prostredníctvom advokátov poskytovanie komplexných právnych služieb oprávnenej osobe. Z § 7 ods. 1 štatútu vyplýva, že v písomnej žiadosti, ktorou začína konanie o poskytnutí právnej ochrany žiadateľ okrem iného uvedie číslo osobného účtu v banke, na ktorý budú žiadateľovi zasielané úhrady súvisiace so schválenou právnou ochranou a podľa § 12 ods. 1 štatútu sa potom finančné náklady spojené s poskytovaním právnej ochrany hradia z fondu ochrany OZP v SR na bankový účet oprávnenej osoby. Ak je oprávnená osoba v spore úspešná, je povinná neodkladne vykonať všetky úkony smerujúce k vráteniu vynaložených finančných prostriedkov na právnou ochranu v prospech OZP v SR (§ 14 ods. 1) a podľa § 14 ods. 3 štatútu finančné prostriedky, ktoré obdrží na základe rozhodnutí súdov v súvislosti s poskytovanou právnou ochranou, vrátiť bezodkladne do fondu právnej ochrany OZP v SR. V prípade, ak by OZP v SR v zmysle tohto štatútu postupoval a úhrady súvisiace s právnou ochranou žalobcov zaslal žalobcom (tak, ako to upravuje štatút) a tí ich následne zaslali ich právnomu zástupcovi, žalobcovia by v konaní preukázali vznik škody vo výške zaplatených trov právneho zastúpenia, a keďže ostatné predpoklady zodpovednosti za škodu v konaní preukázali, ich žaloba by bola dôvodná. Keďže OZP v SR nepostupoval v zmysle štatútu a úhrady súvisiace s právnou ochranou žalobcov zaslali priamo právnomu zástupcovi žalobcov, žalobcom žiadna škoda nevznikla a priznaním žalovanej sumy by u nich vzniklo bezdôvodné obohatenie. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že u žalobcov škoda nevznikla, teda nesplnili všetky predpoklady pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a žalobu zamietol. Poukazovanie na platenie poplatkov do fondu právnej ochrany (§ 11 štatútu) je z pohľadu posúdenia danej veci bezpredmetné.

19. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže si ich žalovaný neuplatnil, odvolací súd žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).